

(Første halvdel av nedenstående inserat ble publisert i tidsskriftet Levende Historie nr.5 (september) 2005, s.10)

OGS/- 21.08.05.

Odd Gunnar Skagestad:

Artikkelen ”Folkemordet i Namibia” - Levende Historie nr. 4 – 2005.

I ovennevnte artikkel gir Tore Linné Eriksen en betimelig påminnelse om den tyske kolonimakts brutale fremferd mot herero-folket i Sydvest-Afrika (det nåværende Namibia) for hundre år siden. Artikkelens innhold foranlediger imidlertid et par kommentarer:

Forfatteren skriver innledningsvis at *”etter hvert som ny forskning kaster lys over tysk kolonialisme i Namibia, er det utbredt enighet om at det var her det tjuende århundres første folkemord fant sted, 1903-1908”*.

Til dette må bemerkes at det er neppe behov for noen ”ny forskning” for å stadfeste den utbredte enighet som råder i så måte. Tyskernes utryddelseskrig mot hereroene har vært vel kjent og vel dokumentert gjennom hele det sekel som er passert siden dengang. For nærmere referanse kan vises til Hans Geelmuydens nøkterne fremstilling i boken Jeg var i Sør-Afrika (Aschehougs forlag, Oslo 1952), side 123-126. Av det tallmateriale som her ble presentert, fremgår blant annet at herero-folkets antall (ifølge tyskernes egen statistikk over ”heltekrigen”) sank fra 80 tusen til 15 tusen i tidsrommet fra 1904 til 1911, samtidig som krigen også førte til at folketalene for khoikhoi-gruppen (”hottentotter”) og damaraer ble redusert til under halvparten. Feltogets karakter av folkemord har det aldri vært noen tvil om.

I artikkelen skriver Linné Eriksen (s.45) at herero-lederen Samuel Maharero døde i Britisk Bechuanaland, og videre (s.46) at noen få tusen overlevde flukten fra Waterberg-området til den andre siden av grensen mot Britisk Bechuanaland. Begge steder opplyses at ”Britisk Bechuanaland” er det samme som dagens Botswana. Dette er ikke riktig. Den nåværende staten Botswana var i kolonitiden (dvs. inntil 1966) et britisk protektorat under benevnelsen ”Bechuanaland Protectorate”. Det såkalte ”British Bechuanaland” var imidlertid navnet på den nordligste delen av Kapp-kolonien: Opprinnelig (fra 1884) en egen kronkoloni, senere (1895) innlemmet i Kapp-kolonien, og inngikk sammen med resten av Kapp-kolonien i Sør-Afrika-Unionen da denne ble etablert i 1910. Under apartheid-tiden ble mesteparten av dette området organisert som et reservat (såkalt ”homeland” eller ”bantustan”) under navnet Bophuthatswana. I dagens Sør-Afrika tilsvarer det gamle territoriet Britisk Bechuanaland i grove trekk den nordligste delen av provinsen Northern Cape (nord for Oranje-elven) samt den sydvestlige del av provinsen North-West.